Rapportage van de Raad van Advies voor de onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit over het jaar 2010

INLEIDING

De Raad van Advies voor de onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit (in het vervolg de Raad genoemd) heeft conform zijn wettelijke taak[1] onderzocht of de risicobeoordeling en onderzoeken en de daarmee verbonden adviezen van de directeur van het Bureau Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering (hierna: het Bureau) van de nVWA over het jaar 2010 voldoen aan wettelijke criteria[2] van onafhankelijkheid en wetenschappelijke kwaliteit. Hieronder volgen de bevindingen van de Raad over het jaar 2010.

WERKWIJZE RAAD

De Raad heeft in 2010 drie keer vergaderd. In deze vergaderingen zijn de uitgebrachte adviezen van het Bureau besproken.

Er zijn twee soorten adviezen.

De type-1 adviezen vallen onder de wettelijke taak van het Bureau. De type-1 adviezen worden aangeboden aan de ministers van EL&I en VWS[3]. De Inspecteur-Generaal (IG) van de nVWA zendt het advies van het Bureau volledig en onverwijld aan beide ministers. In zijn aanbiedingsbrief geeft de IG nVWA aan in hoeverre het advies van het Bureau gevolgen heeft voor het toezicht van de nVWA. De adviezen worden op de website van de nVWA geplaatst en zijn daarmee openbaar toegankelijk. Het Bureau kan gevraagd en ongevraagd adviseren. De Raad beoordeelt de type-1 adviezen op hun wetenschappelijke kwaliteit en op hun onafhankelijke totstandkoming.

De type-2 adviezen vallen niet onder de wettelijke taak van het Bureau. De aanvragen voor type-2 adviezen zijn meestal afkomstig van de beleidsdepartementen van EL&I en VWS en de toezichtdivisies van de nVWA. Het zijn vooral intern gerichte vragen in het kader van de beleidsontwikkeling of -evaluatie. Deze adviezen worden verstuurd aan de betreffende vragensteller, zoals de IG nVWA. Ze worden niet gepubliceerd op de website van de nVWA, tenzij de IG nVWA hiertoe beslist.
Het Bureau kan gevraagd en ongevraagd adviseren. De Raad beoordeelt deze adviezen alleen op hoofdlijnen. Ook kijkt de Raad in hoeverre het wenselijk is om een type-2 advies alsnog te laten volgen door een (ongevraagd) type-1 advies.

---

[1] Wet onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit, artikelen 6 t/m 8, Staatsblad 2006 247

[2] idem, art.6

[3] Met de vorming van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie per 14 oktober 2010 is de portefeuilleverdeling tussen de bewindspersonen zodanig dat de adviezen van Bureau direct gestuurd worden aan de Staatssecretaris van EL&I.

De adviezen van het Bureau zijn veelal gebaseerd op onderliggende rapporten die in opdracht van het Bureau zijn opgesteld. De Raad bestudeert de rapporten eveneens, maar geeft uiteindelijk alleen een oordeel over het advies van het Bureau.

ADVIEZEN VAN HET BUREAU

Het Bureau heeft in 2010 12 type-1 adviezen uitgebracht aan de ministers van EL&I en VWS. Daarvan zijn 9 adviezen op verzoek en 3 adviezen op eigen initiatief uitgebracht.

Voorts zijn 11 type-2 adviezen uitgebracht aan voornamelijk de IG van de nVWA, waarvan 8 adviezen op verzoek en 3 adviezen op eigen initiatief.

In totaal zijn daarmee in 2010 23 adviezen uitgebracht, waarvan 17 gevraagd en 6 ongevraagd. Een overzicht van de titels van de adviezen is opgenomen in de bijlage.

BEVINDINGEN VAN DE RAAD

Type 1 adviezen
De Raad concludeert dat de 12 type-1 adviezen die in 2010 aan de ministers van LNV/EL&I en VWS zijn aangeboden alle voldoen aan de criteria van wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid.

- *Kwaliteit*
De wetenschappelijke kwaliteit was gemiddeld hoog te noemen. De meeste adviezen zijn door de Raad als goed of zeer goed beoordeeld. Enkele adviezen waren van mindere kwaliteit, maar voldeden nog wel aan de wetenschappelijke standaard. Hier kan worden genoemd het advies "Antibioticaversleping in diervoeders". Literatuurreferenties die gedane uitspraken onderbouwen, ontbraken soms in dit advies.

De Raad wil zijn waardering uitspreken voor de pro-actieve rol van het Bureau bij het schrijven van het advies Perfluoralkylverbindingen in Nederlandse voeding (PFOS). Het Bureau heeft dit onderwerp pro-actief opgepakt en de onderbouwing van het advies is goed.

Bij een aantal adviezen had de Raad opmerkingen, bijvoorbeeld over de methodologie, over de conclusies die werden getrokken of over de aanbevelingen die werden gedaan. Deze zijn besproken met de directeur.

- *Onafhankelijkheid*
De onafhankelijkheid bij de totstandkoming van de adviezen was in vrijwel alle adviezen goed geborgd. Van ongewenste beïnvloeding of belangenverstrengeling zijn de Raad geen concrete voorbeelden gebleken. Bij het advies over "Antibioticaversleping in diervoeders" is de Raad wel van mening dat de schijn van belangenverstrengeling wordt gewekt door het feit dat de auteur tevens adviseur is voor het onderzoek.

Type-2 adviezen

Ten aanzien van de 18 uitgebrachte type-2 adviezen heeft de Raad geen aanbeveling gedaan om een type-1 advies op te stellen.

OPMERKINGEN EN AANBEVELINGEN

De Raad heeft nog de volgende opmerkingen en aanbevelingen:

Kwaliteitsbewaking
De Raad blijft aandacht vragen voor de uitvoering van peer-reviews. De wetenschappelijke kwaliteit van de risicobeoordeling is gebaat bij peer-reviews. De Raad adviseert het Bureau daarbij meer gebruik te maken van kennis buiten het eigen directe netwerk en vaker internationaal reviews te vragen.

Positionering
Het Bureau heeft een unieke positie. Het vormt de schakel tussen de Europese voedselautoriteit EFSA, de departementen EL&I en VWS, de onderzoeksinstituten RIVM, RIKILT en het toezicht van de nVWA.
Door zijn onafhankelijke positie en zijn wetenschappelijke kwaliteit vervult het Bureau een wezenlijke functie in de borging van de voedsel- en productveiligheid.
De Raad heeft kennis genomen van de discussies over de positie van het Bureau die in 2010 zijn gevoerd mede in verband met de fusieplannen van de VWA met de Algemene Inspectie Dienst (AID) en de Plantenziektekundige Dienst (PD). De raad zal zich nog nader beraden over de wijze waarop het beste kan worden omgegaan met mogelijke toekomstige adviezen op het gebied van plantgezondheid aanvullend op de adviezen over voeding, voedsel en andere consumentenproducten.

DE RAAD

De Raad is in september 2006 ingesteld door de minister van LNV. De Raad kent daarbij een wettelijke verankering. De leden van der Raad zijn per Koninklijk Besluit benoemd[4]. De Raad bestaat uit vijf leden die allen zijn benoemd op basis van hun wetenschappelijke deskundigheid op de terreinen van het Bureau. De samenstelling is in 2010 niet gewijzigd.

De leden zijn:
- prof. dr. J.G.A.J. Hautvast (voorzitter) (emeritus hoogleraar Wageningen Universiteit)
- prof. dr. ir. J. Dul (Erasmus Universiteit Rotterdam)
- prof. dr. ir. I.M.C.M. Rietjens (Wageningen Universiteit)
- prof. dr. F. van Knapen (Universiteit van Utrecht)
- prof. dr. C.A.J. Vlek (emeritus hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen)

[4] KB 15 januari 2007

Een lijst van nevenfuncties in verband met mogelijke strijdige belangen is gepubliceerd in de Staatscourant[5]. De Raad rapporteert jaarlijks aan de ministers van EL&I en VWS, alsmede aan de Inspecteur-generaal van de nVWA. De minister van EL&I biedt de jaarrapportage van de Raad aan de Staten-Generaal aan.
In 2010 zijn de leden herbenoemd voor een nieuwe periode van 4 jaren, conform artikel 7 lid 3 van de wet.

[5] Staatscourant 31, 13 februari 2007

Uitgebrachte adviezen van het Bureau Risicobeoordeling VWA in 2010

Type 1

Nr.	Onderwerp	UITGEBRACHT
1	Biogene amines in kaas	Gevraagd 24-03-2010
2	Jakobskruiskruid in diervoeder	Ongevraagd 01-04-2010
3	Alternatieve weekmakers in speelgoed en kinderverzorgingsproducten	Gevraagd 19-04-2010
4	Risico's Coxiella in voedingsmiddelen afkomstig van schapen en geiten	Gevraagd 04-05-2010
5	Voedselveiligheidaspecten van vulkaanas uit IJsland	Ongevraagd 07-05-2010
6	Nitrosaminen uit latexhandschoenen	Gevraagd 09-07-2010
7	Microbiologische risico's wol	Gevraagd 19-07-2010
8	Perfluoralkylverbindingen in Nederlandse voeding (PFOS)	Ongevraagd 18-08-2010
9	Gezondheidsrisico's van kinder- en zorgboerderijen	Gevraagd 31-08-2010
10	Resistentie Aspergillus fumigatus tegen fungiciden (schimmels, azolen)	Gevraagd 05-10-2010
11	Brandveiligheidsrisico's boa's en pruiken	Gevraagd 18-11-2010
12	Antibioticaversleping in diervoeders	Gevraagd 22-11-2010

Type 2

Nr.	Onderwerp	Uitgebracht
1	Lood in kindersieraden	Gevraagd 07-01-2010
2	Coxiella in rauwe zuivelproducten	Gevraagd 11-02-2010
3	Verkenning Technologische Innovaties	Ongevraagd 11-03-2010
4	Dioxinen in kippenei en -vet	Gevraagd 04-05-2010
5	Feestartikelen risico's (brandgedrag boa's en halsslingers)	Gevraagd 31-05-2010
6	BO Vleeskeuring (keuringsregulatief)	Gevraagd 28-06-2010
7	AB-resistentie problematiek (ESBL)	Ongevraagd 16-09-2010
8	Nanosilicadeeltjes in levensmiddelen	Ongevraagd 29-09-2010
9	Brandrisico's wensballonnen	Gevraagd 02-12-2010
10	Vingerhoedskruid in diervoeder (digitalis)	Gevraagd 16-12-2010
11	Residuen van bestrijdingsmiddelen in pangasiusfilet	Gevraagd 22-12-2010